

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalom-ban és Ausztriában Szerkeszti BUDAY ALADÁR. A német birodalom államaiba egész évre 5 kor. Európa egyéb államaiba és Amerikába
Egy évre 4 kor. félévre 2 kor. negyedévre 1 kor. A PÁZMÁNEUM irodalmi vállalat kiadása egész évre 7 kor.
Egyes szám ára 8 fill, vidéken 10 fillér. BUDAPESTEN, VIII., Mária-utca 11. Hirdetések alku szerinti árban.

Szeptember 30 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold d.-u. 9. ó. 43 p. vált.
					kél	nyug.			kél	nyug.	
4 Vasárnap	Órangyalok	Lukács	22 Agát	Máté	5 6	6 18	13 12	☾	11 45	2 10	
5 Hétfő	Viktorin pk.	(VII. 11—16)	23 Farkas vt.	(22 r. 89 sz.)	8	16	8	☾	d. e.	3 4	
6 Kedd	Zakariás pr.	Jézus a na-	24 Eutik	A	9	14	5	☾	0 46	3 54	
7 Szerda	Regina sz. vt.	imi ifjut	25 Bertalan	menyegzőre	10	12	4	☾	1 55	4 39	
8 Csütörtök	Kisasszony	fölkelti	26 Adrián	hivottak	12	10	0	☾	2 9	5 19	
9 Péntek	Klaver Péter	halottaiból.	27 Libér	vonakodása.	13	8	12 57	☾	4 27	5 56	
10 Szombat	Tol. Miklós hv.		28 Mózes rem.		14	6	54	☾	5 45	6 30	

Hol van szükség az erős kézre?

Ez az erős kéz az utolsó esztendőben olyasvalami lett hazánkban, mint a vasorru bába a meseországban: mindenki beszél róla, de senki se látta még. Tulajdona volna ez az erős kéz a miniszterelnök ur ő kegyelmességének. Legalább folyton azt híresztelik, hogy meg van nála. És ugy emlegetik, hogy riasztóan erős az az erős kéz, mely ha egyszer szétüt a hazában, csak úgy porzik bele a . . . a . . . Nos? Mi porzik? Jújújj! szomorú tapasztalatom van nekem e téren. Ha Magyarországon valami porzik, az csak a szegény nép háta lehet.

Mert nincs itt e hazában egyéb sujtani való, mint a szegény nép. Ha valaki urnak születik, vagy urrá lesz a hatalom kegyéből, annak ökle mindjárt ütésre szorul össze és a nép csak arra való, hogy legyen mire ütni az uraknak.

Am e napon szállok az urak elébe és arra kérem őket: ne üssék ez esztendőben a népet. Lássák be, hogy a mindenható Uristen ez egyszer olyat ütött rajta, hogy éppen elég neki egy évre, sőt valamelyike még három év múlva is simogatni fogja utána a hátát.

És hogy valahogy azt ne mondassák, mikép én lustaságra akarom csábitani az urakat, veszem magamnak a bátorságot és gondoskodom arról, hogy az uri erős kezek ügyébe más foglalkozás jusson arra az időre, mikoráig az ütések a nép hátán szüneteljenek.

Gondolok itt első sorban éppen a leg-

erősebb kézre, a miniszterelnök uréra, melyről végtére én is elhiszem, hogy meg van nála.

Am szállítsuk lejjebb a hangot, mert mikor a nép számára akarok valamit, akkor — ez már így szokás nálunk — csak kérni szabad, sőt rimánkodni is illik a siker reményében.

A kérés-könyörgés, a rimánkodás ugyan nem valami uri dolog, nem is nagyon illik a férfihoz, de mikor valaki a nép ügyét a szíven viseli, akkor ne legyenek uras, vagy férfias hajlamai, hanem tegyen úgy az urak kedvére, a hogyan azok szeretik.

Tehát kérni fogok és könyörögni.

Kérek és könyörgök milliók nevében a magas kormány színe előtt. Hallgassanak rám szíves türelemmel egy negyed óráig.

Kezdem egy kis magyarázattal. A t. képviselőház most szünetel. A honatyák egy része gondtalanul tölti el a nyarat, mert adott neki az Isten annyit, hogy gondoktól menten nézhet a tél elé. Ha csorbul is az idej jövedelme, marad még elég, hogy mindenre jusson. De a nagyobbik része bizony nem valami rózsás hangulatban nyaral. Aggódva néz a tél elé, miből fog mindenre jutni? Nem örülök soha a más bajának, de most az egyszer azt mondom, hogy jó nekünk az ő bajuk, legalább egyszer megértik a panaszunkat, hiszen ugyanaz a sorsuk. A kormány tagjai sincsenek máskép.

Arra kérem tehát a velünk együtt szenvedő urakat, gondoskodjanak most rólunk és

együttal magukról. Két dologra volna sürgősen szükség, egyelőre csak erről beszéljünk.

A Magyar Néplap szerkesztője emlegette Magyarországon először azt a humanus francia törvényt, mely a „kegyelmi haladék“-ról szól. Olvasóink hamarosan megértették annak jósgát, pedig akkor még nem volt inséges időre kilátás se, most pedig már itt is van! Értsék meg most már a törvényhozó urak is.

Nem ismétlem itt el az egész indokolást, melyet akkor arról irtam, hogy mikép és miért kellene ilyen törvényt sürgősen a magyar törvénytarba is beilleszteni, csak annyit említek meg ismét, hogy ezer és ezer, sőt százezer és százezer kis existenciát lehetne vele megmenteni ez évben a romlástól, ha volna a bíró kezében oly törvény, mely kimondja, hogy neki szabad a kegyelmi haladékot alkalmazni. Es röviden csak annyit ismételek, hogy a kegyelmi haladék a következőkben áll: Pörbe jut a gazdaember, mert nem fizetett. Elismeri, hogy tartozik, akar is fizetni, de *most* (pl. tél közepén vagy nyár elején) nincs pénze az egész házban. Megtakarított készpénze sincs. (Sajnos a magyar paraszt is ritkán kerül ugy a takarékpénztárba, hogy betesz!) Miután igazolja, hogy pénztelenségének nem tivornyázás, nem dologkerülés az oka, hanem a természet rendje, mely neki csak egyszer az évben jutjat keresetet, a bíró kimondja az ítéletet: tartozik fizetni a *legközelebbi aratás után!* És a hitelező köteles ebben megnyugodni.

Igen, a francia köztársaság egyetlen polgárát sem engedi tönkretenni a másik érdekében, hanem megvédi mindenkinek a jogát és életét.

Már pedig oda jutott édes hazánk szegény népe, hogy ez évben még közvetlen aratás után is csak nagynehezen fizethet. Tehát ugyebár nagyon szükség volna most erre a kegyelmi haladék-törvényre?

Am ha ez megvolna is, csak félsegítség volna most. Mert annyira romlott az állapot, hogy nem csak venni nem szabad, hanem adni is kell. Ki adjon a népnek? Alamizsnát senki, először mert nem kér azt senki, másodszor mert nincs annyi adakozó ember a kerek földön, a mennyi eleget tudna alamizsnálkodni olyankor, mikor a nép nagyon megszorult.

Hanem kölcsönt kér a nép!

Még pedig kölcsönt kér a kormánytól, mert annak gondja első sorban, hogy a nép sorsát könnyítse. Őriási veszedelmet jelent a gazdaközönségre a hitelintézetek azon komisz eljárása, hogy az idén rosszabb feltételek mellett adnak kölcsönt, mint eddig. Azt mond-

ják: rossz termés volt az idén, nem adhatunk olcsóbb kölcsönt!

Hát végtére a pénzével mindenki ugy bánik, a hogy akar. Ha drágán adja a kölcsönt és van, a ki veszi, hát adja drágán. Hanem a gazdapolgárság bőrével már senki-nek sincs joga ugy bánni, a hogy akar. Ha a hitelintézetek ugy vélekednek, hogy nekik éppen akkor kell azon a bőrön egy újabb lyukat vágni, mikor már ugy is a rostához kezd hasonlítani, hát lépjen közbe az állam és nyujtszon ő a gazdáknak olcsó hitelt!

Szerencsére, senki sem mondhatja, hogy ez megint olyan kivánság, minővel elhalmozák az államot azok, kik mindent az állam kezéből várnak. De még ha hallatlan kivánság is volna ez, akkor is meg kell szivlelni, mert a nemzeti társadalom legbecsesebb részét akarjuk vele a tönkrejutástól megóvni.

Zágrábból jelentik nekünk, hogy az első horvát takarékpénztár, felismerve a helyzet komolyságát, azt határozta el, hogy a parasztosztály valamint a kisbirtokosok támogatására két millió koronát 4 százalékos kamattal legfeljebb 500 koronánként, mint inségekölcsönt oszt ki a rossz termés által sújtott gazdák között, ha igazolni tudják, hogy arra tényleg szükségük van. A kölcsönök kiosztása 1905. márczius 31-ig terjed.

A horvátok tehát már megtették, a mit tehettek. Tessék a példát követni! A miniszterelnök ur is tegye meg azt, a mit megtett a horvát bán kormánya.

Azért beszélek így, mert megtudtam, hogy a horvát takarékpénztár nem pusztán a maga akaratából cselekedett így, hanem a horvát kormány nyomása alatt.

Gyakoroljon egyszer a magyar kormány is olyan nyomást, a melynek haszna a nép számára virul!

Hasson oda a hitelintézeteknél, a takarékpénztáraknál, hogy azok a horvát példát kövessék. Sőt adjon maga is ehhez hasonló példát. Van a kormány kezelésében sok olyan alap, mely pénzkölcsönt adni szokott, tessék abból kiscgazdák számára hitelt nyitni.

Ide kellene most az erős kéz, miniszterelnök ur! Olyan erős kéz, mely jótékony. Mint tűzveszedelem idején a hősködő legényt, ugy szólítják most őt is a nép megszorult részei és kiáltják nevét: Ide kell a segítő erős kéz!

A miniszterelnök urról az a hir járja, sőt az a tapasztalás is adódott, hogy erős a szive és akarata. Erre apellálunk mi is és reméljük, hogy daczára minden adandó ellenkezésnek, fog tudni segíteni a népen. B. A.

Hagyjuk magára a népet!

Ezt követelik a magyar értelmi osztálytól a kereskedők kamarái.

Mikor a soproni kiállítást minap megnyitották, értekezletet tartottak ott a kereskedelmi és iparkamarák és elszántan neki mentek a fogyasztási szövetkezetek intézményének. Határozatot is hoztak, melyben azt kéri a kormánytól, hogy *köztisztviselő, pap és tanító ne lehessen a szövetkezetek vezetője, továbbá kéri, hogy a fogyasztási szövetkezetek ne hoztassanak kapcsolatba a hitelszövetkezetekkel.*

A kereskedelmi kamarák általában liberálisoknak mondják magukat. Általában nevétséges! Mert a kereskedelemnek és iparnak nincs szüksége jel-szavakra, politikai irányokra, hanem igenis szüksége van virágzásra, lendítésre. Meglátszik a kamarákon, hogy nem a kereskedők gondolkoznak abban, hanem a politikusok. A kereskedők és iparosok csak a tömeget jelentik azon néhány ott szereplő ember mögött.

Nem is tettek a kamarák soha semmit a kereskedelem és ipar érdekében. Ha tettek volna — nem állna kereskedelmünk még most is a szatócs színvonalon és nem ment volna tönkre az iparunk.

Hiába emlegetik itt a czéhek eltörlését, a szabad ipart, az osztrák versenyt, a tőkeszegénységet. Ezt felpanaszolhatja a nép, mely ezek következtében drágábban él; de a kamarák csak vallják be nyomoruságukat őszintén: ők semmit sem tettek az iparnak megvédésére, fejlesztésére, a kereskedelem virágoztatására, tőkéletésítésére.

Es most ime mit tesznek?

Gátat vetnek annak, hogy a nép maga védekezze ott, a hol ők meg nem védtek. Hadat üzennek a népnek, mikor az maga lép a sorompóba. Ellenkezést akarnak szítani nép és kormány közt a miatt, mert a nép maga készül megvédeni zsebe érdekeit.

Egyenesen fellépni a szövetkezetek ellen nem mernek. Hanem alattomosan teszik meg. Megkerülik a gőzölgő kását. Azt mondják: hát nem bánjuk, legyen szövetkezet, de ne legyen életképes; legyen szövetkezet, de legyen rossz a vezetése, legyen szövetkezet, de ne legyen litéle; legyen szövetkezet, de fulladjon meg nemsokára!

Mert a szövetkezetektől félni kell a hazát! A szövetkezetek megesszik a magyart. A szövetkezetek miatt nem lendül föl a hazai kereskedelem.

A mit a kamarák most cselekesznek, azt megtette már előttük is valaki. Megtette Roszner Ervin báró, mikor mármarosói főispán volt. Ezt a Roszner bárót más néven „zsidók apjának“ hívták Mármarosban. Rá is szolgált a szép névre. Sőt talán büszke is volt rá! Végtére az emberek izlése különböző.

Pillantsunk kissé vissza az elmúlt tiz esztendőre. Mikor a felvidéki inséges ruténok segítségére a kormányt rászoritották, kiküldte oda Egán Lajost, hogy csináljon valamit. Egán szövetkezeteket alapított és hitelszövetkezet meg fogyasztási szövetkezet közt kapcsolatot létesített. Belátta, hogy egyik a másik nélkül sántán jár csak. Ugyancsak ő állított a szövetkezetek élére papokat, tanítókat és köztisztviselőket, hogy az érett, tanult emberek vezetése alatt intézményei a népen valóban segítsenek.

A hitelszövetkezetek ellen nem volt sok szó hallható, de már a fogyasztási szövetkezetek ellen kemény ellenállást fejtettek ki a zsidók. Élükön Barta Odön állott. (Mikor ő magától hallod a nevét, így hangzik: mbartha ethen.)

Ez volt Ungban, Beregben.

Mármarosban maga a „zsidók apja“ Roszner Ervin állott neki ellent, és küzdött is teljes erővel. Egán meghalt, mielőtt a küzdelem befejezést nyert volna. Darányi miniszter ragaszkodott a népmentési akcióhoz és folytatta azt, de Egán nélkül torzó lett a műből, mert Roszner Ervin keresztül vitte, hogy valami helyhatósági bizottságot szerveztek minden községben annak ellenőrzésére, hogy *mit árulhasanak* a fogyasztási szövetkezetek boltjában!

Nem nevétség oka ez? Annak az egyetlen vagy legfőbb két zsidó szatócsnak érdekében, aki a falut nyüggözi, egész bizottságot állítottak talpra, hogy ne károsodjanak azáltal, mit a szövetkezet árul. Mert — hallgassátok csak — hogyan fogta fel hivatását a helyhatósági bizottság? Kimondotta például, hogy a szövetkezet boltjában csak olyan árut szabad árulni, melyet más nem árul a faluban! De minthogy a zsidó szatócs, ha csak éhen halni nem akar, mindent árul, a mire a népségnek szüksége van, tehát a szövetkezet boltjának viszont mindent csak olyat szabad árulnia, a mire a népnek szüksége nincsen!

Igy kellett a Galicziából ideszakadt zsidó boltosnak védelmet nyújtani Magyarországon.

Oh te magasztos liberálizmus! Lám, itt a zsidó. *Tegnap* jött. Honnan? Senki sem tudja. Ki tehene-borja? Senki sem tudja. Pénze, becsülete, hazafisága van-e? senki sem kérdezi. — *Ma* megtelepszik. Miért ne? Kossuth Lajosnak nem volt szabad élve hazajönnie. Tőle félni kellett a hazát. Roszner Ervin féltette is, sőt ki merte ezt mondani nyíltan, annak jutalmául lett mármarosói főispán. A zsidó belopódzik. Ettől nem féltik sem a hazát, sem a népet, sem a közerkölcset, sem a vagyonzabiztonságot. — *Holnap* boltot nyit. Árul petroléumot, ostort, kocsikenőcsöt, pántlikát, bocskort, patkószegget, tükröt, bicskát, fonalat. Százezer percentszer dolgozik. A takarékpénztár hitelt nyit neki, hiszen kereskedő. A bíró arra való, hogy az adócsont nyugodni ne hagyja. Tíz év múlva már virilista Mármarosban. Husz év múlva méltóságos urrá teszi meg Tisza gróf. Harmincz év múlva eltemetik mint magyar nemeset anélkül, hogy egy szót tudott volna magyarul. Éljen a liberálizmus!

Azonban összeáll harmincz paraszt, szövetkezik, boltot nyit. Valamennyinek apja, öregapja, dédapja e hazában élt. Abban a házikóban laknak, melyből ősapjuk a Rákóczi lobogója alá vonult. Templomuk, temetőjük, vérük, könyeik, verejtékük ezen a földön van. Büntetve sohase voltak. Adót fizetnek. Katonák voltak mind. Nos, boltot nyitnak. Kötelet, lánczot, szekérkenőcsöt, pántlikát akarnak árulni ők is, mint a zsidajuk. De a főispán nem engedi. Azt mondja: Hja barátaim! ezt már más adja, ezzel ti versenyt csináltok annak, azt pedig nem szabad. Hanem ti áruljatok olyan portékát, melyet az nem árul. Például vertheim lakatot, beszélőbabákat, pezsgőt, selyembrokátot, arany gombostűt, uri nyakkendőt, orosz halikrát, német könyveket, régi festményeket és sok egyebet.

Igy a főispán, atyai gondosságában. A *meglevő* kereskedelem érdekében. Oh! Oh! hát a falusi

szatócs kereskedő? És ha az volna is, hát nincs szabad verseny? Avagy miféle csudabogár az a szabad verseny, melyet ezelőtt ötven évvel a felszabadult zsidóság érdekében kellett megcsinálni, de a melyet most ötven év múlva megint csak ugyanazon zsidóság érdekében kell vissza csinálni?

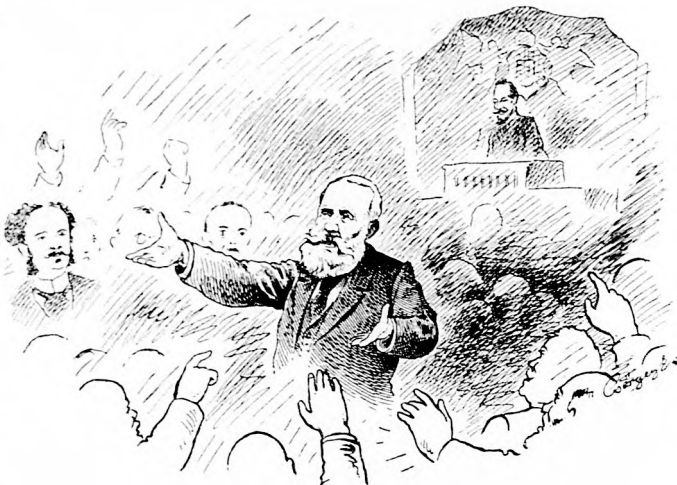
Mert ugyan nem ezt látjuk-e? A zsidó szatócs ellen, a ki hamisít, csal, uzsoráskodik, bezzeg nem emelte fel szavát sem a főispán, sem a törvényhozás, sem a kereskedelmi kamara. Hanem, ha a nép lábára akar állani, kezébe akarja venni saját sorsát, intézvényesen akarja magát oltalmazni a csalás, hamisítás, uzsora ellen: ebben veszélyt lát mindenik és felszólalni siet. Tanácsot a nép mentésére alig ad valaki a kormánynak, de a szövetkezetek megfojtására mindenkinek van egy gyalázatos tanácsa. Annak az életfonalát mindenki kedve szerint elmetsetné. A főispán a korlátozásaival, a kamarák az értelmiség kirekesztésével és a hitel megvonásával, a zsidó képviselők és hírlapok a rágalom fegyverével; félős, nagyon félős, hogy a mi kormányunk éppen nem riad vissza attól, miszerint kedvébe járjon - Rotschildéknak, és elmesse drága szövetkezeteink életfonalát egy rendelettel.

Kilenczven éves képviselő.

Különös kiváltság és isteni kegyelem kell ahhoz, hogy valaki friss egészségben s ép elmével töltsen be földi életének kilenczvenedik esztendejét. Madarász József országgyűlési képviselő ezt is megérte.

Madarász apó elmúlt vasárnap érte meg születésének kilenczvenedik évfordulóját. Ebből az alkalmából szeretettel ünnepelték őt nemcsak magas koráért, de azért is, mert a magyar törvényhozók között Madarász a legidősebb és — leghajthatatlannabb. Hetvenkét év óta tagja az országgyűlésnek. Tizennyolcz éves korában mint a távollévők követe került a pozsonyi dietára s azóta szakadatlanul részt vesz a közügyek irányításában. Mindig *baloldali* volt. Annyira baloldali, hogy 1867-ben törvénytelennek mondta ki Ferencz József megkoronázását s ezt mai is politikai meggyőződésekként hirdeti. Egyáltalán a legszélsőbb függetlenségi elveket vallja s szélsőségében — sajnos — a római katolikus egyház ellen is kiméletlenül lép föl, valahányszor erre alkalom nyílik. Ez okból természetesen a mi lapunk nem ünnepli őt mint politikust, de meg kell emlékeznie róla, mert olyan képviselőt, ki 72 esztendő óta ül az ország tanácskozó termében, nem tud felmutatni Európa egyetlen állama sem.

Tartsa Isten Madarász bátyánkat továbbra is jó egészségben. Kivánjuk neki tiszta szívből, annál is inkább, mert radikális köztársasági politikájától eltekintve, puritán egyszerűségű becsületes magyar hazafi, a ki ha nem is lendített sokat hazája sorsán, de legalább akarattal, szándékosan nem rontott. Nem állt be a konzulesók sorába s hetvenkét év alatt nem tudott vagyont gyűjteni magának. Ez pedig nagy szó! mert manapság csak őt esztendeig legyen valaki képviselő, úgy megtollasodik, ha egy kicsit tág a lelkiismerete, hogy jobban nem is lehet. Madarász József tehát becsülést érdemel s bár mondom, nem a mi táborunkba való, mégis érdeme szerint méltatjuk egyszerűségét, tiszta kezét és magyarságát. Magyar ember a javából. Például nem türi azt, hogy az országházában idegen nyelvű szavakat használjanak a társai. Mindjárt fölpattan a helyéről s megmondja, hogy milyen szót kell használni

Madarász József, a legöregebb törvényhozó.

a kiejtett latin vagy francia szó helyett. El is érte ezzel azt, hogy ma már az országgyűlés jegyzőkönyvében nem fordul elő semmiféle idegen kifejezés.

Madarász Józsefről irván, nem szabad megfeledkezni derék választóiról sem. Ezek a *sárkereszturi* kerület polgárai. Már 1832-ben ők küldték föl Madarászt az országgyűlésbe s azóta megszokták nélkül ő a követjük. Ha valaki, úgy Madarász bizvást elmondhatja: „Az én mandátumom — azaz megbízólevelem — tiszta“. Csakugyan, Madarász képviselősege nem született meg lélekvásárlásból, vesztegetésből, hivatalos kényszerből. A sárkereszturi kerület népe mindig önként, a maga jószántából és meggyőződése szerint szavazott Madarászra és még azokat a költségeket sem számította fel jelöltjének, a mit különben törvényesen követelhetne. Zászlóra, kortestollra, vacsorára, fuvarra Madarász soha egy fillért sem költött. Tehát ha valaki, úgy a sárkereszturi választó polgárság is büszkén elmondhatja magáról: „Az én politikai lelkiismeretem tiszta.“

A mikor tehát a kilenczvenesztendő népkepviselet az ország mostanában üdvözli és szeretettel halmozza el, ebből az üdvözlétekből és szeretetből rész kell hogy jusson talpig derék és becsületes választóinak is. Eljenek a megvesztegethetlen sárkereszturiak! Nyujtsanak továbbra is követendő példát az ország valamennyi politikai kerületének! Képünk Madarászt ábrázolja, amint az országházban beszédet mond.

POLITIKAI VILÁG.

Magyar katonai levelezés.

Pitreich közös hadügyminiszter néhány nap előtt rendeletet adott ki arról, hogy ezentul a katonai parancsnokságok, valahányszor magyar hatóságtól levelet vagy bárminő hivatalos irást kapnak, *magyarul* adják meg rá a feleletet.

A kormánypárti lapok óriási nemzeti vívmánynak tüntetik azt föl, pedig hát nem más, mint egy régi adósság beváltása, melylyel nekünk az osztrák 1840 óta tartozik. Annak mi nem tudunk ujjongani, hogy a magyar nyelv természetes joga ebben a magyar hazában katonáéknál is kezd valahogyan érvényesülni, mert ez rendjén való dolog. Tiszta Istvánnak se jusson eszébe ezzel eldicsekedni, mert

csak kutyakö
elvüpart sov
ját megvalós

Am ha
egészsében.
hogy Pitreich
vez a magya
észrevehetjü
let alól kika
lyik katonai
is levelezhet
tást kell csat
a katonai ha
magyarul, m
lás tehát vig
azt mondja
országgal sz
az odaváló o
jövőben is f
Szlavonorszá
Annál kevés
vonta a terü
kezés alól.

Mindez
elárulja, hog
odafönn Bé
szak s Tisza
kell előrukk
szó. Hát ern
rálisok, hog
„nemzeti vi
nyebben en

S tartu
terve sikerü
A mi p
mint „vivmá
gető téli, in
Csak azután

V
A dede
Gróf Serén
ben marad
kérvényező
ják, hogy a
tegették A
koltnak tart
megindításá
ítéltőtblai b
folytatja a
gálóbizottsá
telt, tehát l
latt szünet
ügyek miat
intézett a ki
f. évi szep
kor fog tá
további kö
vénye is.

Pécska
A szavazat
között: Her
István 457-
egyik sem
lesz Hercze
A pót
választmány

csak kutyakötelességet teljesít, a mikor a szabad-
elvűpárt sovány katonai programjának ezt a pont-
ját megvalósítja.

Am ha még csakugyan megvalósítaná teljes
egészségen. Akkor jó volna! De úgy áll a dolog,
hogy Pitreich rendelete csupán első látszatra ked-
vez a magyarságnak, ellenben ha jól megvizsgáljuk,
észrevehetjük a feketesárga lólábat, mely a rende-
let alól kikandikál. Például azt mondja, hogy a me-
lyik katonai hatóság nem tud magyarul, az ezután
is levelezhet németül, éppen csak a magyar fordít-
ást kell csatolnia írásaihoz. Mondani sem kell, hogy
a katonai hatóságok nagy része bizony nem tud
magyarul, még akkor se, ha — tud. A német irkál-
ás tehát vigan tovább fog folyni ezután is. Továbbá
azt mondja a rendelet, hogy Horvát és Szlavon-
országgal szemben marad minden a régiben, vagyis
az odaváló csapatok a magyar nyelvű beadványokra
jövőben is fűtülhetnek. Tudunkkal pedig Horvát-
Szlavonország a magyar szent korona alá tartozik.
Annál kevésbé értjük, hogy a hadügyminiszter ki-
vonta a területén levő csapatokat ezen új rendel-
kezés alól.

Mindez az őszinte jóakarát hiányára mutat és
elárulja, hogy megint valami rosszban sántikálnak
odafönn Bécsben. Közeledik ugyanis az őszi ülé-
szak s Tisza Istvánnak az új katonai javaslatokkal
kell előrukkolni, melyekben *létszám-felemelésről* lesz
szó. Hát erre való tekintettel gondolták ki a gene-
rálisok, hogy jó lesz a bolond magyarnak egy kis
„nemzeti vivmányt” beadni, hogy aztán annál köny-
nyebben engedjen magával elbánni.

S tartunk attól, hogy a hadügyminiszter titkos
terve sikerülni fog.

A mi pedig magát a katonai magyar levelezést,
mint „vivmányt” illeti, amondók vagyunk, — a fenye-
gető téli, inség elhárítása volna az igazi vivmány.
Csak azután gondoljanak a jó urak a katonák firkáira.

Veszélyben forgó mandátum.

A dédesi kerületben megválasztott képviselő:
Gróf Serényi Béla ellen tudvalevőleg a kisebbség-
ben marad Hebronypártiak kérvényt adtak be. A
kérvényező gróf Serényit és pártját azzal vádol-
ják, hogy a választókat etették, itatták és megvesz-
tegették A kir. Curia I. felszólamlási tanácsa indo-
koltnak tartotta a kérvényt s elrendelte a vizsgálat
megindítását. A vizsgálatot dr. Spóner Gyula, kassai
ítélőtáblai bíró lett megbízva, a ki május hó óta
folytatja a vizsgálatot. Időközben kifogyott a vizs-
gálóbizottság pénze s mivelhogy a kir. Curia szünet-
elt, tehát költségeket nem folyósíthatott, a vizsgá-
latt szünetelt. Ez ellen, valamint egyéb sérelmes
ügyek miatt a kérvényező képviselője kérvényt
intézett a kir. Curiahoz, melyet annak felszólalási tanácsa
f. évi szeptember hó 3-án fog tárgyalni. Ugyanak-
kor fog tárgyalni a kiküldött vizsgálóbírónak a
további költségek folyósítása iránt benyújtott kér-
vénye is.

A pécskai választás.

Pécskán augusztus 26-án képviselőválasztás volt.
A szavazatok így oszlottak meg a három jelölt
között: Herczeg Ferencz kapott 802 voksot. Zlinszky
István 457-et és Popa György 429-et. Így persze
egyik sem győzött. Legközelebb tehát pótválasztás
lesz Herczeg és Zlinszky között.

A pótválasztás napját Aradvármegye középponti
választmány szeptember hó 13-ára tűzte ki.

Még egy pillantás Angliába.

Az anyaszentegyház jó és balszerencséje iránt
érdeklődő ember ezt a kérdést vethetné föl:

— Vajjon az elszakadt Anglia mikor fog velünk
ujból egyesülni?

Nehéz kérdés. Már könyvtárakat irtak össze
róla. Prófétai ihlet kellene hozzá, hogy valaki erre
a nehéz kérdésre válaszolhasson. Az az egy bizo-
nyos, hogy az angol minden jóindulata mellett is
csökönnyösen ragaszkodik az ő — nemzeti egyházá-
hoz. Mert angol, hát anglikán szeretne maradni.
Másképp kívánja a katolikus vallást, s így történik
aztán, hogy az angol úgy érzi magát, mint a leve-
gőben függő Mohamed koporsója.

Az angol papok is sokat irnak e dolgról és
jövendőleg azt a nagy napot, mikor szépen bevo-
nulnak, honnan elszakadtak, az anyaszentegyházba.
De már eleve föltételt akarnak elének szabni, azt
tudniillik, hogy az egyház ismerje el az anglikán
püspökök papszentelésének érvényességét.

De mikor boldog emlékezetű XIII. Leó pápánk
egyik körlevelében oly határozottan kimondotta,
hogy az anglikánok ordinációja (papszentelése)
semmis!

Ezt az anglikán papok maguk is igen jól tud-
ják. A római Beda-kollégium például — mely olyan
intézete az angoloknak, mint nekünk a *Collegium
Germanico-Hungaricumunk*, hol római kispapjaink
tanulnak — az a Beda-kollégium tele van papi pá-
lyára készülő anglikán lelkészekkel. Már papok vol-
tak az anglikánoknál, de belátván, hogy mily sok
ellenmondás és valószínűtlenség van ebben a val-
lásban, hát visszatértek a katolikus egyházba, s
ennek az egyháznak papjai akarnak lenni. Most
Rómában a Beda-kollégiumnak papnövédekéi.

Ki vonná kétségbe, hogy ez a legtökéletesebb
módja az anglikánok visszacsatolásának. Maguk az
anglikán papok érezvén vallásuk sivárságát, áttér-
nek a katolikus egyházba, ami pedig nem történ-
hetik a nélkül, hogy hiveik is legalább gondolko-
zóba ne essenek:

— Mégis nagy varázserővel kell annak a katho-
likus vallásnak birnia!

És bir is!

Ez a varázserő okozza, hogy hosszabb-rövidebb
időközökben — üstökös módjára — egy-egy jelen-
ség támad Britannia egén, mely az anglikánok remegő
tekintetét magára vonja.

Hol figyelemreméltó mű jelenik meg, melyet
előkelő anglikán férfiú irt — a katolikus anyaszent-
egyház magasztalásáról; mintha csak azt mondaná:

— Itt az irás, olvassátok!

Máskor jeles szónoklatok hangzanak el, ezen
vagy azon a gyűlésen. Az emberek összenéznek és
fejüket csóválják:

— Ki hitte volna, hogy egy anglikán pap így
merjen a katolikus vallás mellett pálcát törni!
Hisz' meggyőzőbben beszél, mint egy katolikus
püspök.

De tudjuk, hogy Demosthenes minden ékes-
szólásánál is százszor szebb a tett!

S mostanában — hála a jó Isten szent kegyel-
mének — olyanok is sokan vannak Angliában, akik
nem írásban vagy szóval, hanem *tettel* beszélnek,
vagyis meggyőződvén a katolikus vallás isteni
eredetéről és egyedül üdvözítő voltáról, megtérnek
a katolikus egyház kebelébe.

A hivatalos anglikán egyház persze mitsem akar tudni a visszatérésről. Angolország köde elfátyolozza Rómán merengő tekintetét. Szíve érzi, hogy ennek a visszatérésnek meg *kell* történni, esze is így vélekedik, hanem azért nem akar, nem mer hallgatni se az eszére, se a szívére.

A hivatalos anglikán egyház olyanformán van ezzel a megtéréssel, mint a magyarok pogány papjai, a *táltosok* voltak szent István király idejében.

Belátták, hogy a magyaroknak békés életmódra, keresztény erkölcsökre volna szükségük, mert a rabló portyázások a magyarság színejavát követelik áldozatul. Békés keresztény életmód mellett gyarapodnék, izmosodnék a magyar... De azért mégis pogánynak kell maradnia, vélekedtek a táltosok, imígyen argumentálván:

— Ha minden magyar megtér, akkor miből fogunk mi élni?!

Ez a „kapálni nem tudok, koldulni szégyellek” állapot uralkodik a hivatalos anglikán egyházban is. Ha megtér a hivatalos anglikánizmus, vallási tekintetben vége a szép „függetlenségnek.” Pedig hát az anglikán papok függetlensége is olyanféle, mint az orosz pópák függetlensége. Az orosz pópák függetlensége pedig addig terjed, ameddig az orosz csár akarja. Az orosz kényur ma kiad egy rendeletet, ukázt:

— Minden pap köteles bejelenteni a gyóntatószékben megismert politikai bűnösöket!

És az orosz pópa lelkiismeretben kötelezőnek tartja nem Istennek, hanem a csárnak engedelmessékedni.

Pedig az orosz egyház is független a római pápától, de köszönöm én az ilyen függetlenséget odahaza. Nem kérek belőle!

Az anglikán egyház is ilyen formán van a függetlenségével. A pápától független, mert elszakadt tőle, mint a hogyan független a férjét hűtlenül elhagyó asszony. Más békót rak reá: azt azonban nem érzi, csak a férjétől való függetlenséggel hivalkodik.

Az anglikán papság is független ugyan a római pápától, de annál függőbb otthon. Sokan parancsolnak neki. Első sorban az angol király rendszabályozza őket. Sokszor kíván tőlük igazságtalan dolgot, mint VIII. Henrik követelte, hogy a pápa ellenére is válasszák el megunt feleségétől. És akadt ilyen csatlós a püspökök között. S ma is az effajta szolgálélek a legnagyobb akadályai az angol egyház visszatérésének.

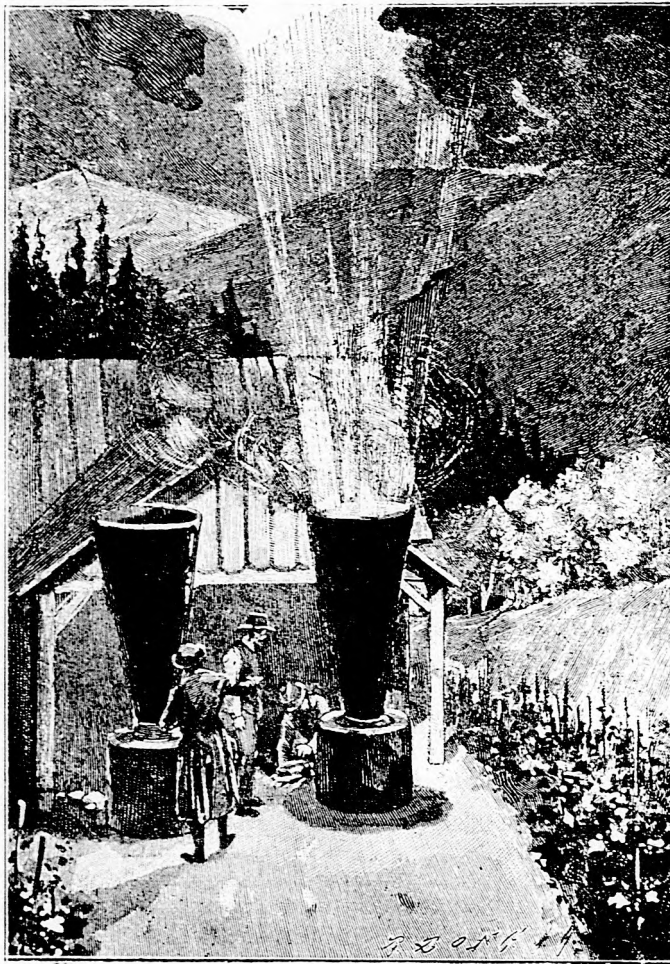
Deák Antal.

A viharágyu.

Évek óta folyik a próbálgatás azon a téren, hogy ér-e valamit a viharágyu, vagy se? Legelső sorban a szőlősgazdákat érdekli ez a kérdés, mert egy hirtelen nekikerekedő vihar pótolhatlan veszteséget jelent számukra s ha azt valami uton-módon el tudnák kerülni, az csak az ő javukat szolgálná. Azonban a mennyi hive van a viharágyunak, épp annyi ellensége is. Tapasztalt gazdák azt állítják, hogy viharágyuval nem sokra mennek, ha egyszer Isten pusztító viharral akarja őket sújtani. Viszont mások nagyban erősítgetik, hogy bizony a viharágyu széjjelűzi a vészjelző felhőket és sok aggodalomtól szabadítja meg a gazda népet.

Hát így áll jelenleg a viharágyu a közönség felfogásában. Egyik pártolja, másik ellenzi. Azt hisszük azonban, hogy a közel jövőben végkép eldőlt ez a kérdés, hisz számos szakember foglalkozik ma napság a viharágyuk tökéletesítésével. Valamelyik majd csak dülőre viszi a dolgot.

De most itt más szempontból foglalkozunk a viharágyuval. Abból a szempontból tudniillik, hogy a kezelése sok veszedelemmel jár. Már akár a szerkezet tökéletlensége, akár a vele bajlódó emberek ügyetlensége okozza, az egészen mindegy, elég az hozzá, hogy a viharágyuk elsütésénél majdnem mindig szerencsétlenség történik. A sűrűn ismétlődő

Új szerkezetű viharágyuk.

balesetek aztán ilyenkor ős elején gondolkodóba ejtik az embert. Mit lehet ez ellen tenni? Én azt gondolom, hogy mint minden dologban, úgy itt is elsősorban a *kellő óvatosság* az, a mit szem előtt kell tartani. Higgadtan, megfontoltan nyuljunk a viharágyuhoz s ne engedjük vele a fiatalságot babrálni, kik amugy is mulatságnak tekintik a dolgot, (holott játéknak nagyon is komoly) s azt hiszik, amolyan mozsárágyu az, a milyent a búcsúkon szoktak elsütögetni. Aztán fontos ám az is, hogy az egyszerű ember, kinek nincs meg a kellő szakismerete, ne kísérletezzon, ne próbálgasson a viharágyuval, csak akkor használja, ha már alaposan ki van arra oktatva és ha az időjárás csakugyan olyan fenyegető, hogy a viharágyu működésétől kell annak

jobbra fo
bajnak s
viharágyu

Leg

rencsétl

tás meg

battyáni

kiállítás

bek köz

sokkal

Noll Fer

kért vol

hogy s

Makkfal

annak a

urnak t

— nem

ágyu —

gondola

vinczelle

helyezet

szilánkj

István

Saaf Ja

az arcz

sulyos

rab öss

szere

—

megzav

nütt me

családi

gazdae

viharág

két ujs

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

jobbra fordultát remélnünk. Így elejét vehetjük sok bajnak s nem kell annyi szomorú hírt hallanunk a viharágyu körüli balesetekről.

Legutóbb is mi történt? Két ember járt szerencsétlenül a veszprémi kiállítás területén, a kiállítás megnyitása napján. Batthyány Lajos gróf szabadbattyáni szőlészete egy kis szőlőtelepet állított ki a kiállításon különféle szőlőművelő eszközökkel. Többek között két újfajta viharágyut is bemutat, mely sokkal kisebb az eddigiekénél. Vasárnap délután Noll Ferencz intéző, anélkül hogy arra engedelmet kért volna, meghagyta Szabó Ferencz vinczellérnek, hogy süsse el az ágyut. Éppen arra járt ugyanis Makkfalvay Géza földművelésügyi államtitkár, hát annak a tiszteletére szólt volna. Pedig az intéző urnak tudnia kellett volna, hogy az államtitkár ur — nem komor felhő, a kitélőzni kell, s a viharágyu — nem üdvözlő mozsárágyu. Ebből a meg gondolatlan elhatározásából eredt aztán a baj. A vinczellér engedelmességet, de a viharágyu alá helyezett gránát nagy durranással ekszplodált és szilánkjai szerte röpültek. Az egyik darab Szabó István orosházai gyárost a lábán, a másik darab Saaf Jakab zombolyai gazdát és káptalanfai bérlőt az arcán a szemé alatt érte. Mindkettőnek igen súlyos a sérülése. A gránítszilánkok közül egy darab összezuzott egy repavágógépet, a többi darab szerencsére nem okozott kárt.

Ez az eset a szép kiállítási napot ugyancsak megzavarta. De hasonló szerencsétlenségek mindennél megzavarják a békét, a nyugalmat és egyesek családi boldogságát. Éppen ez okból legyen minden gazdaember fölötté elővigyázó, ha az a dolga, hogy viharágyut kell sütögetnie. Mai képünk bemutatja a két újszerűt viharágyut.

TÁRCZA.

MUNKÁS EMBER DALA.

*Munkás vagyok, szegény munkás ember,
Annyi dolgom, mint akár a tenger,
Kezem alól nem fogy ki a munka, —
Rossz ember az, a ki ezt meguntá.*

*Édes apám szinte csak szegény volt,
Mégis hogy dolgozott, ő éhen meg nem holt;
Én is, a mért munkára születtem:
Büszke vagyok s — megsegít az Isten.*

*Kis koromban tanított meg apám,
A jó Istent szeressem igazán
S a munkában legyen én szorgalmas,
Isten akkor engem megjutalmaz.*

*Nem is bánom, beszéljen a világ,
Munkás sorsa olyan mint a virág,
Egész nap a friss levegőt szívja,
Szép lesz tőle arcának a pirja.*

*Este, mikor szállásomra térek,
Magas égre vig arcczal felnézek,
Hálát adok a Mindenhatónak,
Hogy jósága megsegít az nap.*

Ifj. Ferenczi Ferencz.

A határon.

(Igaz történet.)

Írta: Maróthi János.

Pogány Károlynak igen rossz napokat kellett átélnie. Pénz és remény nélkül állt a messze idegenben, Brüsszel városában. Az osztrák-magyar követ (sajnos, csak ilyen van) a kihez segedelemért folyamodott, egy aranyat adott neki alamizsnaképen, de meg kellett ígérnie, hogy mihielyt szerét teheti, haza megy. Minek szaporitaná a külföldi magyar proletárok számát.

A fölvtárott arany pénz gyorsan megfogyott. Immár csak két frank csörgött a zsebében s miután nem akart éhezni, betért egy kávéházba, hogy megreggelizzék. Utóvégre helyesebben cselekedett volna, ha a hig kávé helyett táplálóbb eledel után néz, de kíváncsi volt egynémely honi újságlapra, a miket a kávéházban fölhalálni vélt. Az idegenbe szakadt embernek nagy lelki öröme szolgál, ha hazája sorsáról értesül.

Pogány ur a pinczértől első sorban egy budapesti újságot kért s ez nyomban hozott is neki egy — bécsit. Egy pinczértől elvégre nem lehet geográfiai ismereteket követelni, Pogány Károly tehát minden megjegyzés nélkül vette át a lapot, de nem tudta megállni, hogy el ne mosolyodjék. Megreggelizvén, — lassan, unalmasan böngészte át az újságot, miközben a kávéház egy másik vendége figyelemessé lett reá. Fekete kávéját kavarta, mialatt apró szeméi hol Pogányon, hol meg az annak keze közt levő újságon jártak. A lap német címét tisztán kivehette.

— Semmi kétség — mormogta — ez az én emberem.

Nyomban föl is kelt székéről és egyenesen Pogánynak tartott. Németül szólította meg:

— Uram, ön úgy látszik bécsi?
— Téved, magyar vagyok. Budapestről való.
— Eh, Bécs . . . Budapest, az mindegy!

— Nem mondhatnám! — felelt Pogány kissé hangosabban, de szinte haragosan is, mert a magyarok igazát szegény koldus letére is védte a külföldön.

— Jól van — folytatta az ismeretlen. — De önnek nagyon kopott a ruhája, az arca meg olyan beesett, mintha hetek óta nem evett volna.

Pogány Károly megsértődve pattant föl:

— Uram, mire való ez a sértegetés? Én önt nem ismerem, ön sem engemet, hagyjon hát békében. Azért, hogy a hasán arany láncz csillog, még nincs föl jogosítva arra, hogy a szegénységemen mulasson.

Az idegen mosolygott.

— Bocsásson meg — mondá udvarias hangon — majd megismer engem. A kopott ruháját meg csak azért említettem, mert segíteni akarok magán. Nos?

— Kérem, uram, rendelkezésére állok.

Erre az idegen ur bemutatta magát. Valami érthetetlen nevet morgott s egy kis szünetet tartott. Majd folytatta:

— Akar-e kétszáz frankot keresni?

Magától értetődik, hogy Pogány Károly mohón kapott a váratlan ajánlaton.

— Hogyan? — kérdé.

— Csak a határon kell velem átutaznia, — Párisig. Onnan aztán a kétszáz frankkal, a minék a felét ime előre megkapja, szépen visszamehet a hazájába.

Itt az idegen, a kiről később kitűnt, hogy Wind a neve, hosszasan beszélt. Mindenekelőtt elmondta, hogy valamikor ő maga is szegény, sorsüldözött ember volt, de a koczka végre fordult s ő most vagyonos ember.

Bizonyítékul a gyűrűs kezével megcsörgette arany lánczát.

— Csipkegyáros vagyok, — mesélte tovább a hallgató Pogánynak, a ki immár a zsebében melengette a száz frank előleget... Majd egy kevés brüsszeli csipkét fogok a derekára csavarni, a mit aztán át kell csempésznie. De ne féljen ám — tette hozzá tréfásan — a határőröktől!

A két férfi megkötötte az egyezséget.

Pogány Károly nem tudta eléggé áldani a véletlent, mely őt abba a kávéházba vezérelte. Egy nappal ezelőtt még attól félt, hogy a nyomor valami végzetes tett elkövetésére fogja sarkalni s már bele-törődött abba a nehéz gondolatba, hogy hazáját nem fogja többé viszontlátni, mikor egyszerre csak nyájasabb arcot mutat feléje a sors s egy fél óra alatt kényelmes lehetőség nyílik meg előtte a hazamene-telre. Még marad is egy kevés készpénze.

Persze pontosan megjelent a kijelölt találkozó helyen. Wind ur elegánsul kiöltözködve már várt reája s viszonzván üdvözlését, egy közeli házba vitte, a melynek egy elrejtett zugában dugárut tétetett egy bizalmas emberével a fölbérelt csempész ruhája alá. Ekként elkészülve, mindketten megindul-tak a pályaház felé.

Wind megváltotta a két jegyet Párisig.

Hogy hogyan utaztak ők ketten a határig, arról nincs mit írni, mert ezen idő alatt semmi fontos esemény sem történt. A határnál azonban nem várt fordulat állott be. A mint ugyanis a vonat megállt, hogy a vámőrök kényelmére egy óráig vesztegeljen, Wind ur kiszállt a kupéból s öt perczig nem mutatta magát.

Visszatértekor azonban egy pénzügyőrt hozott magával s Pogányra mutatott:

— Ez az, uram! Csipkét akar átsempészni.

Az ámuló Pogány, a ki hirtelen holthaltvánnyá vált, örülthöz hasonló szemeket meresztett Windre. Mintha azt akarta volna tőle kérdezni: Megbolondultál? Nem te voltál az, aki e bűnös lépésre föl-szólitottál?

A vámőr pedig karon ragadta és levitte őt a hivatalos helyiségbe.

Wind ur követte őket. Mialatt a vizsgálat folyt, a szegény akaratlan bűnös kétségbeesett pillantáso-kat lövelt Wind felé, hanem az csak mosolygott.

A hivatalnok akkor kijelentette, hogy ha Pogány hatvan frank pénzbüntetést hajlandó fizetni, akkor tovább mehet a csipkéekkel, ellenkező esetben kénytelen őt fogva tartani.

Mit tehetett szegény Pogány, minthogy leszurta a 60 frankot.

A vonat nemsokára megindult s Pogány türelmetlenül támadt rá Windre:

— Az Istenért? ... mit művelt velem!

Wind mosolygott s intett a kezével:

— Csak lassan! Türelem. Mindent megtud, ha Párisban leszünk. Egyelőre fogadja megnyugtatóul... Azzal megadta a hatvan frankot.

Természetes, hogy Pogány égett a kíváncsi-ságtól, hogy e különös viselkedés okát megtudja. De nem kellett soká várnia, mert még Páris előtt

félrehívta őt Wind s átnyújtotta neki a még kijáró száz frankot.

— Meg vagyok elégedve. Nem ön volt a csempész, hanem — én.

Ezzel nevetve csapott nagy hasára, melyet a drága csipkék duzzasztottak ki.

— Hehehe! — nevetett kis szünet mulva. — Tudja, ebből élek. De vannak titkos ellenségeim, a kik följelentettek. Tehát gyanus vagyok a vámőrök előtt. Módot kellett találnom, hogy ezt a gyanut magamról elhárítsam. Inkább ráhárítottam másra.

— ... Isten önnel!

Pogány Károly bámulva nézett a leleményes csempész után.

UJDONSÁGOK.

Egy püspök a népért. Szmrecsányi Pál nagyváradi püspök igazán hazafias és igaz keresztényi szeretettől áthatott intézkedéseket tett a takarmányhiány enyhítésére. Összes erdőtisztjeit utasította, hogy a lombtakarmány gyűjtésére alkalmas helyeket kijelöljék s a népet a lombtakarmány elkészítésére gyakorlatilag kioktassák. Azután az összes erdei legelő-tilalmakat megszüntette és minden bérfizetés nélkül a községeknek átengedte. Birtokain a fiatal ültetésekben található fűvet és avart a nép ingyen kisarlózhatja és elviheti. Így gondol a kath. főpap a népre. Hazánk nagybirtokosai, régi és új-nemesek, itt a követendő példa!

Szüzanya szobra Kőbölkuton. Stampay János kőböl-kuti főtanító „Énekek és imák“ czimen egy szép ima könyvet irt s a mi jövedelme e könyv eladásából befolyt, abból évek óta fillérenként rakosgatott össze bizonyos összeget, hogy ebből a pénzből fiui szeretete és hódolata nyilvánítására a boldogságos szüz Anyának szobrot emeltethessen. E vágya végre teljesedett s a márvány-szobor megáldása Nagyboldogasszony napján ment végbe a kőbölkutiak és környékbeliek nagy részvéte mellett.

Életmentő plébános. A fejérmegyei Gánth községben minap Neukom Józsefné 70 esztendőes beteges földmives asszony a miatt való elkeseredésében, hogy családja rosszul bánt vele, az udvarban levő kutba ugrott. A halálra szánt asszony sikoltozására összefutottak a szomszédok, de senki sem mert leereszkedni utána. Az utolsó pillanatban odaérkezett a község érdemes plébánosa, Grósz Ferencz, a ki gyors elhatározással a kutba bocsátotta magát s a fuldokló asszonyt fölhozta a mélységből. A derék plébánost azóta kétszeres szeretettel környezi a nép.

Keresztszentelés. Cséparól írja egy olvasónk, hogy a községhez tartozó filiálisban, Szelevény község temetőjében a múlt vasárnap keresztet állítottak és szenteltek

fel. A fel-
végezte.

Cso-
bucsujárá-

forrás
híre íet
Gazdag
év óta
nem so

fel. A felszentelést ftdő Mayer László csépai plébános végezte.

Csodás gyógyulás Lourdesban. Most van a lourdesi bucsujárás főideje. A hazaérkezők telve vannak a hies

desba kívánczozott. Már akkor mozdulni is alig birt. Megfüröszttették néhányszor a csodás erejű vizben, de nem volt eredménye. Már hazakészültek, mikor a leány azt óhajtotta, vigyék el a lourdesi templomba, hol egy

Juczi kosztosai.

forrás csodás erejének a dicsőítésével. Különösen nagy híre lett Glázer Mária Magdolna 18 éves leány esetének. Gazdag polgári család egyetlen szép leánya, de három év óta járnai sem birt. Az orvosok kimondták rája, hogy nem sokáig fog élni. A leány nagyon vallásos és Lour-

püspök éppen hálaadó misét mondott az idei gyógyulásokért. Az anyja s egy ápolónő támogatta Mária Magdolnát, a ki buzgón imádkozott. Egyszerre egy sikoltással ájultan leesett a templom kövezetére. A bucsusok között nagy mozgás támadt. Sokan kiáltani kezdtek:

„Csoda! csoda!“ *Valóban csoda történt.* Azóta otthon van Párisban a kis Glázer Mária. Jár, jókedvű és meggyógyult egészen. Tömérdek nép tolong Glázerek háza körül.

Generális és közhuszár. *Mertens* Károly báró tábornagy, a kassai hadtest parancsnoka most szemleuton *Miskolczon* időzik. A tábornagy a tisztikar társaságában a *Nagykorona*-szállóban ebédelt, mikor egy 15. ezredbeli közhuszár lóháton sürgőnyt hozott neki, Mertens báró átvette a sürgőnyt, azután az előtte álló teljes üveg bort odaadta a huszárnak ezzel a szóval: „Idd meg fiam, áldomásul!”

A legény egy cséppel sem ijedt meg a tele flaskótól; fogta az üveget és illendően ráköszöntvén a tábornagnagyra, hogy: — „Isten éltesse a kegyelmes urat!” — egy huzomra kiitta fenéig. A tisztikarnak nagyon tetszett a legény felköszöntője; a polgárságnak meg, a mely hamarosan megtudta az eset hírért, a tábornagy cselekedete, a kiról különben is tudvalévő, hogy nagyon szereti a katonáit.

Égő temető. Ó-Paulison nyilván egy arra robogó vonat lokomotívjától, kigyuladt a temető s lángba borította a kiszáradt avart, majd a fakereszteket s a kápolna fedelét is, úgy, hogy a temető pár perc alatt valóságos tüztengerré változott. Oltásra gondolni sem lehetett, csak nagynehezen sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni. Az egész temető elhamvadt s most borzalmas látványt nyújt.

Hó, jég és zivatar. Liptószentmiklósról írják hogy a négy hónapig tartó szárazságot hirtelen hűvös, őszi eső váltotta fel. Mult héten még derült volt az idő s ekkor fenséges látványt nyújtott a Táttra, a melynek ormát friss hó borította. — Makóról táviratozzák, hogy ott mult hét péntekjén délután három és négy óra között óriás jégverés volt. Az egész vidéket tíz centiméter magas jég borította. A tengeri és a gyümölcsös teljesen tönkrement. — Eperjesről jelentik, hogy Czerninán nagy zivatar volt; a villám meggyújtotta a görög katolikus templomot, a mely egészen elhamvadt. — Kassáról jelentik: Kassán péntek délelőtt tizenegy órakor öt perccen át hó esett, mely után a hőmérsék tíz fokra süllyedt alá. A havazás után egész nap hideg őszi eső esett. Délelőtt tizenegy óra előtt kánikulai forróság volt.

Orosz katonaszökevény Komáromban. Az ó-gyallai csendőrség minap egy idegent adott át a komáromi szolgabírósnak, kiról kitűnt, hogy orosz katonai szökevény. Neve Ubizajor Teodor, 27 éves, tartalékos közkatona, nős, római kath. vallású. Ubazijor hosszas vallomást tett a mai orosz katonai állapotokról. Szerinte az orosz hatóság elsősorban a kath. és zsidó vallású katonaköteleseket küldi a harctérre s ép ezért határozta el több kath. és zsidó társaival, hogy inkább megszöknek, mint a behívónak engedelmesskedjenek. A szökevény ezután sirva kérte a katonai hatóságot, hogy ne szállítsa vissza hazájába, mert ő nem akar az orosz táborban küzdeni, hanem inkább juttassák a japánokhoz, velük szívesen harcol. A hatóság ámulva kérdezősködött ennek oka felől, mire a szökevény újra erősítette, hogy az orosz hatóság csakis a kath. és zsidó vallású katonákat viszi harctérre, míg a benszülött oroszokat otthon tartja s emiatt katonai részről már forrongás is készült Orosz-

országban. A letartóztatott orosz katonaszökevényt alkalmasint szabadon bocsátják, mert Magyarország és Oroszország között nincsen egyezség a szökött katonák kiadására nézve.

Üdvös mozgalom. A fejérvármegyei Pázmánd községben, mint lapunk tudósítója írja, üdvös mozgalom indult meg *Beleznay* István cz. kanonok esperes-plébános és *Várady* Béla jegyző vezetése mellett, melynek célja egy keresztény szövetkezet megalakítása. A kezdet már is a legszebb sikerekkel kecsegtet, a mennyiben nevezett urak nemes buzgólkodása folytán két nap alatt 4400 korona gyűlt össze a létesítendő szövetkezet céljaira.

Elmaradt nagygyakorlat. A király parancsára elmaradt az idei esehországi nagygyakorlat a tartós szárazság miatt. A hadvezetőség attól tartott, hogy a katonáknak nem lesz elegendő és jó ivóvizük.

Kifosztott templom. Az elvetemültség legnagyobb mértéke, ha gonosz kezek az Ur házát akarják meg-rabolni. Kunszentmiklóson ismeretlen betörők a katolikus templomba hatoltak s az összes perselyeket kifosztották. Ezután még a plébánián akartak rabolni, de a czirkáló rendőrök figyelmét magukra vonták. Véres verekedés támadt a betörők és rendőrök között, végre is a gonosztevőknek sikerült elmenekülniök. Másnap elfogták Kis István kovácsot, ki azonban váltig tagadta, hogy része lett volna a fosztogatásban. A fegyházviselt embernek erre megnézték a cipőjét, a talpán megtalálták a kerítés szögeinek nyomait, mire kénytelen volt beismerni a bűnt. — Az ottani zsinagógát is kirabolták.

A népnyzó sorsa. Dulev krassószőrénymegyei oláh községben véres eset történt elmúlt szombaton. Friedmann Ábrahám, a környék ismert zsidó uzsorása, ki már sok adósát kergette a nyomorúságba, megjelent a községben, hogy egy adósa birtokát dobra üttesse. A végrehajtás után 30—40 földmivesember verődött össze a piacon s mikor meglátták a község háza felé iparkodó zsidót, rárohantak és bottal addig ütötték, míg vértől borítva össze nem rogyott. Talán agyon is verik, ha a bíró és egy esküdt idején közbe nem lép. Csendőrséget kellett hívni a faluba, hogy a rend ismét helyreálljon.

Nagy tűz Aszodon. Hétfőn délután tűz ütött ki Aszodon, mely a nagy szélviharban gyorsan terjedt. Mikorra a veszedelem pusztításának gátat vetni sikerült, már 22 ház és nagyon sok melléképület hamvadt el. Emberéletben nem esett kár.

Tavasz óta égő lóp. Az ecsedi lóp kiszáradt televény földjén egy helyen már a tavasz óta ég a lóp. Szerencsére a tűz nem terjed tovább. Uray Kálmán birtokán támadt a tűz és elégett már eddig 80 hold. Ugy látszik, hogy a tulajdonos vagy a bérlő a zombékos területet égni hagyja és csak a bevetett területet védelmezi. Ily körülmények között félni lehet attól, hogy a tűz nagyon is fészket ver. A hatóságnak meg kellene tiltani az ilyen veszedelmes lépégetést, a környékbeli szegénységre való tekintettel.

Munkások a föld alatt. Hévizgyörkön, Schoszberger Lajos birtokán szerencsétlenség történt a héten. A földbirtokos szőlejében pinczét ásott, a munkával már jó előre is haladtak. Tíz munkásember dolgozott ott, midőn egyszerre a pincze beszakadt s az összes munkásokat maga alá temette a föld. A nép kiásta a szeren-

1904. szeptember 3.
csétleneke
súlyos sér
pesti kór

A sz
budapesti
valahogy,
feleségét
az itthag
minap egy
a férje üz
tavaszig k
majd vala
az asszon
Sirva faka
mekék is.
gent, hog
nás bank
„Lásza as
bár lélekk
vagyok. /
különbősé
Fischer a
kivánok.
eltávozott
vel együtt

Kia
kiállítás
mutatott
hatnának
figyelmet
hogy egy
not merít
tárgyak
gyümölcs
szép és
általán a
nem elég
az igyek
Tehát ne
hanem e
megkönn
megyei g
más teki
Az iparc
látogató

Ha
pesten. I
hónap el
sebével
Néhány
felesége
sóját a
utolsó k
lédleány
beültette
rémületi
küszöbö
tet hány
csapta k
beli tud
volt két

csétlenekeket. Ezek közül kettő már meghalt és többen súlyos sérülést szenvedtek. A betegeket vonaton a budapesti kórházakba szállították.

A szó és a tett. Az elmúlt ősszel Kis Ferencz budapesti lakos munka híján Amerikába ment. Megélt valahogy, de annyit még sem tudott megtakarítani, hogy a feleségét és a gyermekeit kiutaztathatná. Busult is ezen az itthagyt asszony s képzelhető az öröme, mikor a minap egy Amerikából érkező idegen ur látogatta meg a férje üzenetével s azzal a biztatással, hogy csak a tavaszig kell várnia, mert az ura télre vendéglőt nyit és majd valahogy összedi azt a háromszáz forintot, a mibe az asszonynak és a gyermekeknek az utazása kerül. Sirva fakadt az asszony s az apjukhoz kívánczó gyermekek is. Keserves sirásuk annyira meghatotta az idegent, hogy kövér tárczájából kivett hat darab százkoronás bankjegyet és átadta az asszonynak, mondván: „Lásza asszonyom, én már husz éve lakom Amerikában s bár lélekben magyar maradtam, szokásaimra amerikai vagyok. *Mi nem beszélünk, hanem cselekszünk.* Ez a különbség köztünk és az európaiak között. Egyébiránt Fischer a nevem, Newyorkban lakom és szerencsés utat kívánok. A viszontlátásra Amerikában!” A derék amerikai eltávozott, Kiss Ferenczné pedig csomagolt s gyermekeivel együtt már utnak is indult az Ujvilág felé.

Kiállítás Veszprémben. Szépen sikerült gazdasági kiállítás nyílt meg augusztus 28-án Veszprémben. A bemutatott mezőgazdasági termények bátran helyet foglalhatnak bármely nagy kiállításon. Emellett különös figyelmet érdemel a háziipar csarnoka, mely megmutatja, hogy egy kis fáradozás mellett mennyi gyakorlati hasznot merithetünk a háziipar elterjesztéséből. A kiállított tárgyak tanúsága szerint szépen halad a kosárfonás gyümölcszállító kosár, baromfi-borító, tyukültető nagyon szép és jó példányokban kerül ki a nép keze közül. Egyáltalán a dunántuli háziipar dicséretreméltó. Csakhogy nem elég ezeket a dolgokat kifaragni, fenni, mert mit ér az igyekezet, ha nem tudjuk a munkát pénzzé tenni. Tehát nemcsak megtanítani kell a népet a mesterségre, hanem egyuttal egy értékesítő-raktár felállításával kellene megkönnyíteni neki ipari tárgyai eladását. Ezt a vármegyei gazdasági egyesület nyélbe üthetné. A kiállítás más tekintetben is meglepő haladást mutat minden téren. Az iparok közül a cipészipart valóban minden kiállítási látogató megdicséri.

Hazajáró halott. Érdekes eset történt most Budapesten. Páder Györgynek a feleségét, Kuzmik Juliát két hónap előtt elgázolta a villamos kocsi. Az asszony súlyos sebével kórházba került s az orvosok lemondtak életéről. Néhány nap mulva Páder György értesítést kapott, hogy felesége meghalt. A gyászoló férj sirva kísérte neje koporsóját a temetőbe, de bánatát még aznap feledte s az utolsó kapavágás után egyenesen Králik Mária nevű cselédleányhoz ment s a szomszédok megbotránkozására beültette házába, felesége helyébe. Nagy volt azonban rémületük, midőn szombatn halálsápadtan megjelent a küszöbön az eltemetett asszony. Az udvarbeliek keresztet hánytak magukra a kísértet láttára, de orra előtt csapta be az ajtót férje is. Siránkozására aztán egy házbeli tudtára adta, hogy kísértetnek nézik, mert meg is volt két hónap előtt a temetése. A szegény ezzel eltávo-

zott s másnap kora hajnalban maga is meggyőződött sírfeliratáról a rákosi temetőben. Ezután az asszony visszatért és újra bekopogtatott férje lakására. Most azonban Páderrel együtt a kórházba ment a talány megfejtésére. Itt kiderült, hogy Pádernek egy nappal állítólagos halálózása előtt más szobába vitték, de a beteglapot ott hagyták régi ágya fölött, melybe még aznap új beteg került, ki leesett a II. emeletről s egy órai szenvedés után meghalt. Az ápoló a személyváltozásról mit se tudva, Pádernek fejlapja után Páder Gergelyné halálát jelentette be az irodában és koporsóba szegezve ily név alatt is temették észre, midőn Pádernek új ágya fölé új beteglábat helyeztek. A férj mindemellett ragaszkodik neje halotti bizonyítványához s végre is csak annyit engedett meg, hogy szeretője mellett az igazi Pádernek is lakhassék, míg természetesen így megférhetnek.

Rettenetes jégverés Szegeden. Tüznél is borzalmasabb pusztulást hozott Szeged városára a perzselő hőség után rég óhajtott esőzés beköszöntése. A nagy szárazság után szőlője volt a szegedi nép egyetlen reménysége. Most ez is oda. Elvitte a jég. A nagy meleg az idén szokatlanul korai szürettel kecsgetett, úgy hogy már is általánosan készülődtek a szüretre. Minap aztán kitört az orkán rettenetes égdörgéssel, sivitással jött meg a jégeső. Csak husz perczig tartott az ítélet idő, de hatása siralmasan romboló. Mintha hó fujta volna be az utakat, oly fehérré tette őket a nagy jégmennyiség. Csak három óra felé láthattak a tisztogatáshoz. A galambtojásnyi jég-szemek különösen az udvarokon halmozódtak össze oly mennyiségben, hogy csak lapátolással lehetett a járdákról eltávolítani. Ehhez járultak a tanyákról érkezett szomorú hírek.

Építőmesterek és munkások. A budapesti kőműves munkások elhatározták, hogy néhány mesternél nem engednek senkit dolgozni, a miért nem adja meg a követeléseket. Erre az építőmesterek összefogtak és elhatározták, hogy ha szeptember elsejéig meg nem szünik ez a munka-tilalom, melyet a munkások 12 mesterre kimondtak, akkor ők valamennyien együtt tartanak a tizenkettővel és szeptember 3-án elbocsátják az összes munkásokat és abbahagynak minden építést. Eszerint tehát nagy harcra van kilátás a mesterek és munkások között s ez idő szerint még nem lehet tudni, hogy melyik fél lesz a győztes?

Malommunkások kudarca. A budapesti malmok munkásai tíz nappal ezelőtt rá hagyták magukat beszélni a Jakabok által a sztrájkra. Napokig kóboroltak munka nélkül s hallgatták a szoczik lázító szavatait, de végre is belátták, hogy a bérharcz czéltalan. A malmok visszatartották követeléseiket, de megígérték, hogy a munkásokat visszafogadják s kéréseiket később, alkalmasabb időben, fontolóra veszik. A munkások erre észretértek s a sztrájkot beszüntették. A szoczi vezérek persze haragudnak ezért s most arra ösztönzik a munkásokat, hogy szervezkedjenek: hogy jövőre ők győzhessenek. S a szervezkedés czimén már nagyba szedik tőlük a pártadót.

Nagy petroleumégés. Hollandus országból nagy tüzet jelentenek. Az amerikai kőolajtársaságok telepén kigyuladtak a petroleumtartók. Negyven óriási tartó borult lángba.

A munkások nem bírtak mind megmenekülni; többen odaégték; de hányan, még nem tudják. Az égő kőolaj mennyiségét legalább is 100.000 köbméterre teszik. De nemcsak a tartók égnak; a petroleum szállítására szükséges kocsikba is belekapott a tűz, melyet az erős szél még hevesebbé tett. Az égő folyadék három hektárnyi területet borított el. Műszaki csapatokat küldtek ki, hogy a tüzet elfojthassák. Nagy szerencsétlenség az is, hogy a telep lakóházakat zár körül s nem tudni, nem égtek-e benn a lakók. A tűz akképen történt, hogy egy petroleumtartót a gázok felrobbantottak s a kőolaj egy kovácsműhelybe futott be, a melynek kohóján meggyuladt.

Alig négy hete rendeltem meg önöktől a kettős villamos delejes keresztet R. B. 86967 sz., melyért fogadja leghálásabb köszönetemet, mivel már teljesen jól érzem magam. Most újlag kérem, lenne szives szomszédomnak Laubach Józsefnek szintén egy készüléket küldeni, mivel nevezett reumában szenved és én neki az Ön találmányát ajánlottam, mert az biztosan gyógyítja betegségéből. Tisztelettel Tillman András asztalosmester Zomba (Tolna megye) Ily és hasonló elismerő leveleket kap Müller Albert ur Budapest V. Vadász u. 42 Gy a kettős villamos kereszt R. B. 86967 sz. feltalálója, melyek fényesen igazolják annak áldásos voltát.

Népek és nemzetek.

A német kath. nagygyűlés.

A németországi katolikusoktól tanulhatunk igaz lelkesedést és törekvést. Valaminthogy bámulatos szervezetségük is például szolgálhatna bármely más nemzet katolikusainak. Meglátszott ez az ideai németországi katolikus nagygyűlésen, melyet mult héten tartottak meg Regensburg városában. A mi sikert eddig a német katolikusok úgy társadalmi, mint politikai téren értek, azt erős szervezetüknek és összetartásuknak köszönhetik. Ezt az összetartást évente nagyban növelik a katolikus nagygyűlések. Az idén *ötvengyedszer* gyűltek össze Némethon katolikusai hitvallástétel és megerősödés végett. Azt mondják, ez a kongresszus fényesen sikerült. Egy egész külön napot szenteltek a katolikus munkásérdekeknek és igen tanulságos felolvasásokat lehetett hallani a munkáskérdésekről. Nemkülönbén a többi szakulések is eredménynyel végződtek. A nagygyűlésen körülbelül 30 magyar ember volt jelen

mint vendég, Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök vezetése alatt.

Vasuti sztrájk Olaszországban.

Olaszországban újra általános vasutas-sztrájk kitérésétől lehet félni. Ujra fenyegetőznek sztrájkokkal, mint két esztendővel ezelőtt, a mikor a kormány meg is ijedt a fenyegetéstől és husz millió lírát adott helyzetük javítására. Vezetőik azonban most újabb követelésekkel állottak elő s a kormánynak ismét harminczhat millióba kerülne, hogy követeléseiket teljesíthesse. A kormány azonban elhatározta, hogy nem enged, hanem szigorú intézkedésekkel igyekszik a sztrájkot megakadályozni. Valószínű, hogy abban a pillanatban, a mikor a sztrájk kitér, ott is, miként nálunk tette a kormány, behívják az összes tartalékosokat és népfőkelőket, hogy a forgalmat föntarthassák.

Murad szultán halála.

V. Murad szultán, a törökök egykori uralkodója mult hó 30-án meghalt Konstantinápolyban — 28 évi fogság után. Azt mondják, bolond volt, azért kellett trónjától megfosztani és a világtól elzárni. Am ez nem bizonyos. Törökországban sok titokzatos dolog történik s úgy lehet, Murad szultánt is politikai okokból tették félre. Annál is inkább, mert nagy műveltségű férfiú volt s népének alkotmányt akart adni. 1876. június 1-étől augusztus 31-éig uralkodott. Utána öccse következett a trónon, a jelenleg is uralkodó Abdul Hamid szultán.

Orosz-japán háború.

Port-Artur ostroma.

Port-Artur elestét most már minden órában várják. Tokióban már készen állanak a diadalkapuk és a házakat már díszítik a főbb utakon, hogy ezt az eseményt fényesen megünnepelejk. A vár bombázása e közben éjjel-nappal szünet nélkül folyik a szárazföldről és a tengerről, miközben a gyöngébb pontoknál nagy tömeg gyalogság várakozik a jelre, hogy az utolsó ostromot megkezdje és az oroszok birtokában lévő védelmi utolsó vonalat elfoglalja. A japánok a Farkas-hegytől a Takusán erősségig az egész dombsort elfoglalták már. Nyugaton az Icsan erősség került a kezükbe és a félsziget egész nyugati partját a Galamb-öböllel együtt ők uralják, úgy, hogy egyetlen kínai bárka sem köthet ki, a nélkül, hogy a japánok át ne vizsgálnák. A japáni tábori tüzérőségük mellett nem kevesebb, mint háromszáz nehéz ostromló ágyuval tüzelnek a Takusán és Farkashegy között lévő dombsorról a város ellen. Ott van föllállítva egy, tengerészek által kezelt, tíz nehéz hajóágyuból álló üteg, a mely hathüvelykes bombákat vet a városba. Az oroszok a maguk részéről a nehéz ágyukon kívül száz kisebb és gyors-tüzelő ágyuval viszonzozzák a tüzelést. Keletről a Farkashegyről, nyugatról pedig a minap elfoglalt

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt

akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisebirtokosok Országos Földhitelintézetéhez Budapest, V., Géza-utoza 2 (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főzölja azonban, hogy a közép- és kisbirtokoson segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki sulyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki a mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4 1/2%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4 1/2%-os kölcsönök egyik módzata minden levonás nélkül készpénzben fizettetnek ki. A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az Intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szivesen ad fölvételt.

Icsan-erősségről a hegyháton lévő erődírmények között a mot. Délnyugaton Liaotiesan-erősség, az oroszok egy zett szárazföldi nem tudnak az e Zubovics Fedor földi torpedóiról a várban vannak villamos gyűjtő-d sem hagynak az messék és a föl elviselhetetlené

Több heti japán hadsereg Liajong ellen. A sággal haladnak oroszokat délről, is. Sianluisi mell le — szakadó es ket jelentik :

Az oroszok kezdtek meg a ütegei nyolczig lést kezdtek, kü Az ágyuk mindk nok azután az szárnya ellen tá magaslatokon es kező éjszakán hogy a japánok tek visszavonuln látszik, véres ha a japánok az éj kísérletet. Hatal melyek csapatai oroszok a világo czélozni. Az éjje gek elvesztését telen volt otthag csellel hozták mikor a harc négy órakor az zasztó tüzelést

Augusztus Liaojang melle megtámadták és a ki pedig már Kedden ha kívül erős tüze

Első villan

S

Cs. a c vé

BUD

Icsan-erősségről két oldalról bombázzák a Drakonovo-hegyháton lévő erősségeket, a melyek ilyen körülmények között aligha fogják sokáig kibírni az ostromot. Délnyugaton a japánok eddig nem tudták a Liaotiesan-erősséget elfoglalni, mert az erősség előtt az oroszok egy magyar tiszt által föltalált, ugynevezett szárazföldi torpedókat állítottak föl s ezektől nem tudnak az erősség közelébe jutni. (Valószínűleg Zubovics Fedor honvédkapitány ismeretes szárazföldi torpedóiról van szó.) A japánok kémei azért a várban vannak és megkísérik a robbanó-aknák villamos gyújtó-drójtait elvágni. A japánok annyi időt sem hagynak az oroszoknak, hogy halottaikat eltemessék és a föloszlásnak induló holttestek szinte elviselhetetlenné teszik a városban való tartózkodást.

A japánok előnyomulása.

Több heti alapos előkészület után a három japán hadsereg ismét megkezdte az előnyomulást Liajong ellen. A japán katonák csodálatos gyorsasággal haladnak előre. Egyidőben támadták meg az oroszokat délről, délkeletről, sőt még délnyugatról is. Sianluisi mellett eközben háromnapos csata folyt le — szakadó esőben. Erről a csatáról a következőket jelentik:

Az oroszok mult pénteken reggel öt órakor kezdték meg a harcot tüzéségükkel. A japánok ütegei nyolczig hallgattak, de ekkor borzalmas tüzelést kezdtek, különösen a jobb orosz szárny ellen. Az ágyuk mindkét részről kitűnően lőttek. A japánok azután az oroszoknak úgy a jobb-, mint bal-szárnya ellen támadásra készültek, de az oroszok a magaslatokon estig erősen ellenállottak. A következő éjszakán azonban az oroszok, attól tartva, hogy a japánok jobbszárnyukat megkerülhetik, kezdtek visszavonulni. Este az éjszakai visszavonulás, úgy látszik, véres harcokkal ment végbe, a melyeknél a japánok az éjjeli támadás új módszerével tettek kísérletet. Hatalmas fénysugarakat használtak föl, a melyek csapataiknak az utat megmutatták, míg az oroszok a világosságtól elvakítva, képtelenek voltak czélozni. Az éjjeli támadás magyarázza meg az ütegek elvesztését is, a melyeket a jobbszárny kénytelen volt otthagyni. Már napközben egy másik hadicsellel hozták zavarba az oroszokat a japánok. A mikor a harc legjavában folyt, a japánok délután négy órakor az eddig jól elrejtett ütegekből borzasztó tüzelést kezdtek a jobb orosz szárny ellen.

Döntő csata.

Augusztus 30-án nagy ütközet kezdődött meg Liajong mellett. A gyorsan előnyomuló japánok megtámadták és csatára kényszerítették Kuropatkin, a ki pedig már nagyban készült visszavonulni.

Kedden hajnalban kezdődött a küzdelem rendkívül erős tüzerharczczal. Reggel 5 órától 9-g szá-

kadatlanul hullt a japán bombazápor, mely nagy veszteséget okozott az orosz csapatok minden részében. A csata eredményét idáig még nem lehetett megtudni.

Több mint félmillió ember áll a liaojangi csatatéren. A japánok többségben vannak és erősebbek is, igen sok az ágyujok. A három japán hadsereg, mely Liaojangot ostromolja, háromszázezernél több emberből áll 940 ágyuval. Kuropatkin hadseregének a számát kétszázötvenezer főre teszik 670 ágyuval. Kuropatkin nagyon rossz helyen áll. Serege mögött van egy nagy folyó, a Taicihó, a mely csatavesztés esetén megakadályozza a visszavonulást. Ezért most minden figyelem erre a csatára irányul s ha ezt Kuropatkin elveszti, oda az egész hadjárat is!

JÓ KÖNYVEK.

Adó- és örökségi utbaigazító. Ilyen című hasznos könyvecskét irt Csikós Endre munkatársunk. A ki tudja, hogy az adóval és az örökségi pörökkel mennyit kell bajlódni a törvényben járatlan népek, az velünk együtt örömmel üdvözli szerző vállalkozását. A könyv magában foglalja mindazt, a mit a népek az állami egyenes adókról és örökségi ügyekről tudni szükséges. *Ára 60 fillér.* Megrendelhető a Magyar Néplap kiadóhivatala utján.

MAGYAR GAZDA.

A főzelékfélék eltartása télen át.

Számtalanszor nagy gondot ad a főzelékféléknek elrakása, hogy a háztartást a hosszú téli hónapokon át friss zöld főzelékkel láthassuk el.

E czélra többnyire pinczéket szemelnek ki, ezek azonban a czélra vagy nem, vagy csak igen ritkán felelnek meg, mert a hosszú, hónapokig tartó eltartásra a pinczehelyiségek nem eléggé szellősek, tiszták s kellő hűvősek; a főzelékfélék ezekben számtalanszor igen gyorsan megpenészednek, meghervadnak, elrothadnak.

A pinczehelyiségek csak rövidebb időre használhatók zöldségfélék eltartására a szigorú téli időben, midőn a nagyobb fagyok miatt a szabad földben elhelyezettekhez nem lehet hozzáférni.

Pinczékbeni bevermelésre a legjobb anyag a tiszta homok, melybe a gyökérfélék teljesen, a többi, szorosan egymás mellé állított főzelékféléknek pedig gyökerei lesznek e közé ültetve. Homok hiányában vehetünk e czélra tiszta réti földet, melyben trágyatartalom nincs.

A legjobb helyiségek a téli elrakásra a szabad földben azok, a melyekhez már félig-meddig enyhe időben a szabad levegő hozzájárulhat. Ezek gödrök

Első magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve

Stowasser J.

Cs. és kir. udvari hangszergyár.
Cs. és kir. közös és a m. kir. hon-
véd hadsereg egyedül szállítója

BUDAPEST, II. ker.,
Lánczhid-utca 5 szám.

• Első kézből legjobban vásárol •

Legnagyobb választék az
összes hangszerekben.

hegedűk, gordonkák, bögök,
fuvolák, trombiták, ezimbal-
mok, saját találmányu táro-
gatók 30 forint-tól fölfele.

Harmonikák legjobb, eipusz-
títhatatlan han-
gokkal, különlegesség acélhangu
zenekari harmonikákban; saját
mintáink.

Teljes zenekar * felszerelése *

előnyös feltételek mellett
a legjutányosabb árban
szállítatik.

Képes árjegyzék a) hangszerekről, b) harmonikákról, ugyszintén harmóniumokról ingyen és bérmentve; csak megnevezendő mifele hangszerről kivántatik.

vermek a szabadban, melyekből a föld 30, 50—70 cm. mélységre ki lesz emelve s a zöldségfélék ezekbe bevermelve; ha homok áll rendelkezésünkre, akkor mindig ez veendő a bevermeléshez; mivel ebben minden frissebb állapotban eltartható.

A káposztafélék ezen vermekbe megfordítva, gyökereikkel felfelé lesznek állítva s a közök homokkal kitöltve, míg a gyökérzöldségek homokkal vagy földdel teljesen befödve lesznek. Az egész gödör deszkával, szalmával lesz takarva, szigorú hidegben még e fölé földet is kell teríteni.

Ügyelendő arra, hogy a vermekbe nedvesség ne juthasson, mert akkor tavasz felé a zöldségfélék megrothadnak.

Az elrakás lehetőleg későn, körülbelül november eleje táján eszközöltessék, mi által tartósabbakká válnak; októberben szoktak még szép napok is lenni s ezek a már elrakott főzelékfélékre hátrányosak.

Mai képünk.

Juczi kosztosai. No né, milyen türelmetlenül rohanja meg kis gazdaasszonyát eb is, macska is az ételért! Mintha bizony nem kapnák meg a napi porciót, ha szép türelmesen bevárnák a sorját. Juczika mindig gondjukat viselte, most sem fog róluk megfélekedni, — csak hogy ám lassan, kedveseim! Előbb tudni kell Juczinak, kiki hogy viselte magát? „Cziczus, fogtál-e egeret? Kutyus, megörizted-e a házat gonoszindulatu emberektől?” Aztán ha kitudódik, hogy mindketten derekasan megállták helyüket, csak akkor számítsanak a gazdasszonyi szív meglágyulására. No mert érdemetlenül az állatvilágban sem részesül senki jó módban. Mai szép képünkben minden olvasónk gyönyörködni fog.

Rejtvény-megfejtés.

Lapunk mult heti számában közölt szőrejtvénynek ez a megfejtése: *Keresztény Magyarország.*

Következő olvasóink küldtek be helyes megfejtést: Murin Vilmos, Dvorszky György, Hadas Lola, Baksai György, Németh András, Dorosényi Rezső, Kuna József, Dombos János, ifju Szabó Mihály, Kanczler József, Horváth Antal, Juhász József, Auer Lajos, Auer Teréz, *Tarcsi Miklósné*, Tarsai Emma, Fábriány Imre, Veninger Gyula, Macskás László, Balog Ignác, Szalay József, Bárdos István, Derényi Lajos, Papp Mihály, Gottlieb Márton, Sövegjáró Ferencz, Tóth Géza, Herczeg János, Hegyi Kálmán, Szopkó Géza, Farkas Ilona és Katalin, Kis Szidónia, Fekhtel József, ifju Jalaksa Gyula, Török Márton, Juhász Ferenczné, Rédlér István, Kis Ferencz, Beszler András, Rubint Ferencz, Csoknyay Agapit, Deli Ferencz, Steiger Ferencz, Máté Vendel, Bakkay Lajos, Hinkó Zsigmond, id. Betsey István, Horváth Mariska és Agneska, Progli Lőrincz, Lalák József, Fogd István, Szappanos Imre, P. Szabó Erzsébet, Fiók Ferencz, Cséve Ferencz, özv. Molnár Bálintné, Szokul János, Kaponya Antal, Benedekfalvi Detrich Kálmán, Mágori Béla, Bankovich György, Wicze Márton, Szabó Imre, Dombi István.

Ezen itt felsorolt megfejtők közül sorshuzás utján *Tarcsi Miklósné* (Margitta) lett a nyertes, kinek a megígért jutalomkönyvet elküldtük.

Kedvderítő.

Mikor a malaczból disznó lesz. Mint sok más helyen, Sövényesen is fölállították nagy küzdelmek árán a gyermekmenhelyet. Egy szapora beszédű anyóka is felhozza a maga reményteljes esemetét, miközben így beszél a kisasszonnyal: „Hát osztán megkövetem alássan a kisasszonyt, haza jönnék ezek a kölykek estére?” — Haza

hát, feleli az ovónő. — „Ammá más! Hiszen azt gondutam én, hogy úgy lesz, mint mikor a malaczt kihajtjuk a nyájba, osztán csak akkor számol be vele a kondás, mikor má' disznó lett belüle.”

A jó bor. Hát volt-e sok bor, földi? Volt bizony! — Hát van-e még belőle? — Nincs abbul egy kortyra való se, már eladtuk. — De van pénz? — De nincs ám! — Hát mit tettek a bor árával? — Hát elittuk.

Szembaj. No korcsmáros uram, hát hogy szolgál az egészség? — Hát mondok, megjárja, csak a szememmel nem vagyok megelégedve. — A szemivel? Oszti miért? — Mert rosszul látok velük. Magától szomszéd, már hat hete egyetlen fillért sem láttam.

Tudja a módját. Ebédnél ül a család. Javában eszik már a hust, de Pistikéről mindenki megfélekedett. Pistike egy ideig türelmesen vár, aztán oldalba böki az édes anyját. „Édesanyám, adjon már egy kis sót! — Minek a' neked? — „Hát megszólni azt a hust, a kit kapni fogok.”

Közgazdaság.

Az időjárás. Déleuropát egyenletes magas levegőnyomás borítja. Európában az idő változóan felhős és nyugaton, meg Oroszországban jobbra esős, egyebütt pedig száraz és mérsékelt meleg volt. — *Jóslat:* Csekély hóváltozás és nyugaton eső várható.

Az olcsó marhasó. A mérsékelt áru marhasó-ról szóló szentesített törvény *f. évi szeptember 1-én* lépett életbe. Ezentul hát *hat koronába kerül métermázsája.* Az új törvény szerint a marhasó eladásával ezentul nyílt üzleti helyiségben bárki foglalkozhatik, ha ezt a szándékát a pénzügyigazgatásnál bejelenti és az eladásról könyvet vezet. Egy nevezetes újítás az, hogy ezentul a ki marhasót vásárol, a sóval együtt a zsákot is megvásárolni tartozik.

Az olcsó *nyalósó* forgalomba hozatala későbbi időre marad. De már meg van állapítva, hogy ezt 5, 10 és 25 kilós darabokban fogják árulni, hogy a szegényebb nép könnyebben megvehesse.

Gazdasági hír. Fejérmegyében, nevezetesen Pázmádon és vidékén, a termés a szemes gabonánál a nagy szárazság miatt a közepesnél gyengébb. A buza azonban aczélosabb és fényesebb és jóval nehezebb, mint a tavalyi volt. Az árpa sovány, de feltűnő szép fehér. A kevesebb terményt pótolja a magasabb ár. Burgonya igen kevés termett, ellenben a cukorrépára, szőlőre és tengerire jótékonyan hatott a legutóbbi néhány napi esőzés.

A takarmányhiány. A földmivvelésügyi minisztériumban nap-nap mellett sürgősen, egész seregét intézik az erdei legeltetés iránt benyújtott kérvényeknek. Tallián földmivvelésügyi miniszter időnyerés végett úgy rendelkezett, hogy a községeknek az erdei legeltetés megengedésére vonatkozó kérvényeik közvetlenül hozzá terjesztessenek fel és soron kívül intéztessenek el, nehogy a közbeeső hivatali uton való felterjesztéssel az engedély későn érkezzék.

Piaczi árak. Sütni való csirke 1 kor. 20 fill. — 2 k. 30 fill. Hizott lud 8'20—14 koronáig. Köpült vaj kilója 2 kor. Édes turó 14—20 fillér. Egy láda tojás (1440 darab) 64—66 kor. Sárga burgonya métermázsánként 11—12 korona, rózsaburgonya 9'40—9'80. Alma kilója 8—12 fill., szilva 10—15 fill., fehér csemegeszőlő 20—28 fillér.

Sertés. Fiatal, nehéz, páronként 320 kilón felül: 117—118 fillér kilója. Disznózsir 69 kor.

Vetőmag (50 kilónként). Vöröshere 85—90 kor; luczerna 75—85 k.; muhar 20 k.; őszi buza 12—13 k.,

déli buk
tarlórépa
17 koron

Bu
Buz
— pes
(uj) 10.40
Árp
belföldi (

Ifj.
megkaptu
A. Hamác
elküldtük.
könyvkötő
ségecs dol
A küldött
év végéig
kiadóhivat
kifejtett b
fizető cím
számokat
nem kap
lelkiismer
azonnal te
köteles a
H. J. Aba
jelent me
A tapolez
modni. A
czimezni,
Egy év.
a 130 for

sa

K

K

Első délmagyarországi oltárepidő, szobrász és aranyozó műintézet

Temesvár Józsefváros, Bonnáz-utca (a járdával szemben)

Kitüntette a kereskedelmi miniszter által nagy díszoklevéllel és aranyéremmel.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét műteremre, melyben készítek oltárokat, szöszéket, keresztokat, szentsírt és teljes templomi berendezéseket igen jutányos árban. Különösen ajánlom dombormű stációs képeimet, melyek raktáron készletben vannak. Kőszlop-fülkékben erős kőmasszából polichromo festéssel 85-92 cm. méretű egyenként 60 korona, kisebb képkerettel együtt 75-80 cm. polichromo festéssel művészesen kidolgozva egyenként 50 korona. Ezenkívül ajánlom dusan berendezett raktáromat, a melyben Jézus és Mária szíve, Szent Antal, István, Imre, László, Erzsébet, Vendel, Ágnes, Borbála, Katalin és a milyen szentet csak kívánnak nálam mind kapható igen jutányos árban.

Sármilyen szent szobor fából faragva és polichromirozva:

Cm.	100	110	120	140	150
Kor.	100	120	140	160	180

Kőmasszából polichromirozva:

Cm.	100	110	120	140	150
Kor.	72	100	110	120	145

Pontos kiszolgálásért kezeskedik az intézet jó hírneve.

NAGY NEP. JÁNOS oltárepidő, szobrász és aranyozó

Temesvár Józsefváros, Bonnáz-u. 6. sz., saját ház.

Óvja az egészségét!
Ha ennél több kiváló orvos ajánljal

KRISTÁLY ÁSVANYVIZ

Árjegyzés kizárólag mindenkor díjmentesen kapható. - Vidékre 25 vagy 50 üveges látkal; a fuvardíjat oda és az üres üvegeket vissza fizet.

SZI. LUKÁCSFURDO. KUTVALLALKA. BUDAPEST.

6 hónapi próbára

Csak frt **2.25** lánczezal és tokkal együtt.

Roskopf patent Remontoir órát

36 órát jár, emailszámlap, fekete acél vagy nikkell, és kötelezem magam azt 6 hónapon belül visszavenni és a pénzt levonás nélkül visszaadni. Ezer elismerő levél igazolja a Roskopf órának világhírét. Harom évre írásbeli jótállás. Eredeti gyári árak: 1 drb 2.25 frt., 3 drb 6 frt., kettős fedéllel 3.40 frt., 6 fel-sége a király, 6 szent-sége X. Pius pápa arczképével vagy szép tájképpel 15 kajezárral több. Szétküldés utánvétellel a főraktárból.

I. S. Roskopf óragyár Max Böhnel
Óras, államhivatali szállító

BÉCS, Margarethenstrasse IV 88.
Legnagyobb és legöregebb cég. Alapítva 1840-ben. Legnagyobb kitüntetés Grand Prix és nagy arany érem Paris 1904. Óvakodjunk a kis órasoknál, kivált badog Roskopf óráktól és ne hagyjuk magunkat vásári reklámmal félrevezetni. Ügyeljünk szorosán ezen fenti 64 éves cégre.

8 napi próbára

küldök bárkinek az én valódi nickell-horgany-Roskopf-remontoir-órákat.

Ezen órák erős precíziós Roskopf-horgany-szerkezettel és erős nickell-fedéllel bírnak. Ára lánczezal és tokkal együtt 2.10 frt. 2 darab csak 4.50 forint.

Harom évi jótállót minden órához mellékelve. Szétküldés csak utánvétellel.

Josef Spiering
WIEN, I., Postgasse 2-28.

Sz. Antal tiszteletére

kiadóhivatalunkban kaphatók:

alkalmas ajándéktárgyak.

Szent Antal Toulonban és a szegények kenyere.

Epületes érdekes olvasókönyv. Irta Buday Aladár.

Hat szép képpel, vászonkötésben, aranyozással.

Ára 2 korona.

Szent Antal képe a kiséddel.

Finom kőrajz. Fliesz Rezsőtől. 50x66 cm.

Ára 1 korona 60 fillér.

Páduai Szent Antal kis rózsafüzére

vagyis 13 könyörgés a segítés kieszközlésére.

Csinos kis füzetke, képpel. Ára 10 fillér.

Nyolez zsolttár

Páduai Szent Antalhoz és könyörgések, képpel.

Ára 10 fillér.

FOGAK

szájpadlás és gyökéreltávolítás nélkül **3 koronától**. Az általam készített és Párisban kitüntetett fogsorok nagyon megszokhatók s rágaszra kitűnően használhatók. **Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 50, I. emelet,** a Royal szállóval szemben, d. e. 9-12 és d. u. 3-7-ig. Fogtechnikai munkák reggel 8-tól este 8-ig. Vasár- és ünnepnapokon is. Olesó árak. Részletfizetésre is.

A huszadik század esodája

a Hübner Páduai Szent Antal balzsamának gyógyereje.

A következő betegségekben egy szenvedő se mulasztja el e kitűnő gyógyszer használatát. Mindennemű gyomorhajók, alhasi bántalmak, női bajok, vese- és májbetegségek, nyavalyatörés, fejfájás és hideglelés.

4 korsó elhasználása után a teljes gyógyulás beáll!

A gyógyszer kőkorsókban van, egy korsó ára 1 korona 20 fillér, négy korsó megrendelésnél ingyen csomagolás és postaköltség. Minden korsónál a szigorú használati utasítás mellékelve van.

Egyedül kapható a feltaláló **HÜBNER JÓZSEF** gyógyszerészénél

BAJA, JÓKAI-UTCZA.

Kettős elektromágneses kereszt

gyógyít és felüdít kezesség mellett.

E készülék gyógyít és segít fejt-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vertigulus, sápkor, szédülés, a fülzúgás, nagyothallás, a szívverés, szivgörcsök, asztmatikus rohamok gyomorgörcsök s R. B. 86967. szám. járó álmatlanság bajeiban, a rendetlen vérkeringés bajeiban s még sok más oly bajban, melynek a normális orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szere. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandó jótékony villamos áramot áradkoztat sőt a testben s míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyít, másfelől a legháladatosabb óvszer az emberi szervezetet megrohánó betegségek ellen. — Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy huszáves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodában lévő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hála-sal emlékeznek meg talaimányomról, mindenkori mindenki által megtekinthetők. — A kit legkesőbbben 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzét. A hol már minden hasztalan volt, kerem, tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék ára 6 korona.
Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék ára 4 korona.
Csak gyermekeknek és nagyon érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére: **MÜLLER ALBERT Budapest, Vadász-utca 42/Gy. (Kálmán-utca sarkán).**

Nemes emberbarátok és jötevők!

Hogy is kezdjem, hogyan indítsam meg szíveteket sok-sok gyermekem érdekében?! Alig találok szavakat, mikkel a vállaimra nehezülő gondokat lefeshetném. Kétszázötven árva és irgalmas nővért, ide nem számítva a laikus cselédséget! Valóban, nem kell irigyelnetek ezen kis sereg atyját. Legyetek részvétellel irántam s az elhagyottak serege iránt, kik az én **Szent Antal intézeteimben — Feldkirchenben és Treffenben, Villach mellett** — ápolást és nevelést nyernek. Alamizsnátokkai bátorítások a karintiai árvák csüggedő atyját, a ki az isteni gyermekbarát nevében hozzátok fordul s tőletek kér segítséget a létért való nehéz küzdelmében.

Szent Antal, a szegény karintiai árva gyermekek pártfogója, még a legkisebb adományt is égi közbenjárásával fogja visszazonozni.

Küldjétek kenyeret, küldjétek Szent Antal kenyeret!

Minden adományt hála-sal fogad a karintiai árvaatya.

Msg. Kayser Antal Pál
Feldkirchen (Karintia).